

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT

odborný poradní orgán ministra zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha 1
<http://www.oz.mze.cz/>
ukoz@mze.cz

4. června 2020

STANOVISKO ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT K VEGANSKÉ VÝŽIVĚ PSŮ A KOČEK

Ústřední komisi pro ochranu zvířat (dále jen „ÚKOZ“) zřizuje podle § 21 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“), ministr zemědělství jako svůj odborný poradní orgán na úseku ochrany zvířat, a to k plnění úkolů uvedených v § 20 odst. 1 tohoto zákona. V souladu s touto svojí funkcí přijala ÚKOZ na svém 45. zasedání následující stanovisko k veganské výživě psů a koček.

ÚKOZ řešila podnět týkající se tzv. veganského krmení zvířat chovateli, kteří sami vyznávají tento způsob stravování. Takové krmení zajiště není na závadu u králíka, morčete, nebo křečka. Je však zcela nevhodné pro masožravá zvířata, tedy především psy a kočky.

Obecně je možné dělit zvířata podle typu přijímané potravy na masožravce (carnivora), všežravce (omnivora) a býložravce (herbivora). Psi a kočky jsou jednoznačně řazeni do první skupiny, jsou to tedy masožravci. To, že v současné době žijí ve společnosti lidí a jsou schopni přijímat i jinou doplňkovou stravu než maso, na tom nic nemění. Obecně lze říci, že kočky jsou téměř striktními masožravci; psi jsou částečně schopni strávit i rostlinnou potravu, hlavní složkou jejich výživy ale musí být živočišná bílkovina.

Velmi důležitá je skutečnost, že přirozenému typu výživy odpovídá utváření zažívacího traktu masožravců, který je uzpůsoben k trávení bílkovin živočišného původu a jen částečně k trávení rostlinného materiálu. I když se v posledních letech přístup k výživě psů a koček lehce upravil, určitě nedošlo ke změně jejich genotypu, a to zvláště ve stavbě vnitřních orgánů a v jejich fyziologických funkcích. Rozdíl mezi býložravci a masožravci např. spočívá v délce střeva a schopnosti využívat bílkoviny rostlinného a živočišného původu. Jen pro ilustraci - průměrná délka střeva u psa je přibližně 5 m, u kočky cca 2 m, zatímco např. králík disponuje střevním traktem průměrně 12x delším, než je jeho tělo, a u malých přežvýkavců je poměr délky těla k délce střeva dokonce 1:27. Navíc býložravci mají k dispozici objemná slepá střeva nebo předžaludky, osídlené celulolytickou (rostlinnou vlákninu rozkládající) mikroflórou, která jim pomáhá rostlinnou potravu trávit. Masožravci naopak slepá střeva vyvinuta nemají, nebo je mají zakrnělá. Pokud pes musí trávit rostlinnou potravu, děje se tak v tlustém střevě a značná část živin v ní obsažených odchází bez využití ve stolici.

Základní složkou potravy psa i kočky jsou bílkoviny. Ty mohou být získávány jak z živočišných, tak i rostlinných zdrojů, ale každá z nich je rozdílně trávena. Živočišné bílkoviny je pes schopný strávit přibližně z 90 - 95%, rostlinné bílkoviny jen asi z 60 - 80%. U koček je schopnost trávení rostlinných bílkovin ještě výrazně nižší. Rozdíl není jen ve schopnosti trávení, ale i v

rozdílném složení bílkovin. Zvláště důležité jsou nepostradatelné (esenciální) aminokyseliny, které si organismus nedokáže sám vytvořit. V rostlinné potravě jsou obsaženy v minimálním nedostačujícím množství, nebo v ní nejsou vůbec. Připomenout je třeba také, že zejména u koček je potřeba esenciálních aminokyselin několikrát větší, než u ostatních zvířat. Z hlediska výživy psů a koček jsou také velmi důležité tuky. Tvoří zásobárnu energie a mají velký význam při vstřebávání vitamínů A, D, E a K. Ideální jsou v případě masožravců tuky živočišného původu.

Potraviny rostlinného původu bývají pravidelnou součástí krmné dávky zvláště u psů. Jejich poměr k potravinám živočišného původu ale musí být vyvážený. Skladba krmné dávky se samozřejmě mění v závislosti na věku, pracovní zátěži a zdraví zvířete. Chybění základních složek potravy vadí v každém věku. U štěňat a koťat znamená omezení potřebného stavebního materiálu pro růst a vývoj, u dospělých zvířat může být narušena látková výměna organismu, u vyšších věkových kategorií nastupují i zdravotní potíže s trávením, protože starý organismus se s nároky na trávení bílkovin rostlinného původu hůře vyrovnává.

Z výše uvedeného vyplývá, že krmení psů a koček čistě veganskou stravou není v souladu s jejich fyziologickými potřebami a může být považováno za týrání podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona na ochranu zvířat. Propagace těchto praktik v médiích nebo na sociálních sítích pak může být považována za porušení § 4a téhož právního předpisu.

Použitá literatura:
William O. Reece - Fyziologie domácích zvířat
David Taylor - Péče o psa

MVDr. Pavel Bohatec
předseda Ústřední komise pro ochranu zvířat